

Verksamhetsplan för Miljösamverkan Västra Götaland Verksamhet, organisation och ekonomi 2003

Fastställd av styrgruppen på sammanträde den 19 september 2002

Innehåll

Bakgrund.....	2
Mål och arbetssätt.....	2
Tidsram.....	3
Medverkande och organisation.....	3
Översikt.....	3
Styrgrupp.....	3
Arbetsgrupp och projektledare.....	4
Grupper/resurser.....	4
Kanslifunktion.....	4
Kontaktpersoner.....	4
Ekonomi.....	5
Budget.....	5
Kommentarer.....	5
Verksamheten.....	6
Delprojekt, översikt.....	6
Beskrivning av delprojekten.....	8
Information och övrigt.....	14
Information.....	14
Övrigt.....	15
Inför 2004.....	16

Bilaga

Projektledarnas uppgifter. Arbetsgruppens uppgifter

Bakgrund

Miljösamverkan Västra Götaland (fortsättningsvis benämnd Miljösamverkan) startade i juni 1999 mot bakgrund av de goda erfarenheter som vunnits av samverkansprojekt i f.d. Älvsborgs län och med beaktande av det alltmer komplexa miljö- och hälsoskyddsarbete som har att utföras med begränsade resurser.

Även andra miljö- och kemikalieprojekt som bedrivits av bl.a. miljöförvaltningen i Göteborg och av Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) har varit föregångare till och bra exempel för Miljösamverkan Västra Götaland.

Underlag till denna verksamhetsplan är 2002 års verksamhetsplan, en enkät till Miljösamverkans kontaktpersoner under april – maj 2002 samt diskussioner som förts i arbets- och styrgrupperna.

Mål och arbetsätt

Miljösamverkan syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet och ska ge stöd både till myndighetsutövning (tillsyn) och till de mer informativa och uppmuntrande insatser som miljö- och hälsoskyddsarbetet också består av. Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet.

Miljösamverkans insatser bör vara konkreta, avgränsade och operativt inriktade. Det behöver dock inte utesluta att insatser med inriktning på information och policyfrågor etc. också kan förekomma.

Detta uppnås främst genom följande typer av insatser:

- Ta fram informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor
- Utarbeta handledningar för tillsyn
- Gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Kurser och seminarier i anslutning till delprojekten

Det är viktigt att betona att Miljösamverkan inte är en myndighet. En del av Miljösamverkans delprojekt kan innefatta stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Men det är endast de medverkande myndigheterna (kommunernas miljönämnder och Länsstyrelsen) som har att svara för myndighetsutövningen. Var och en av dessa väljer själv i vilken omfattning man deltar i de delprojekt som Miljösamverkan arbetar med.

Tidsram

Denna verksamhetsplan gäller till utgången av år 2003. Om Miljösamverkan ska fortsätta därefter avgörs av huvudmännen som bl.a. har att ta ställning till behovet av samverkan, dess omfattning och organisatoriska form.

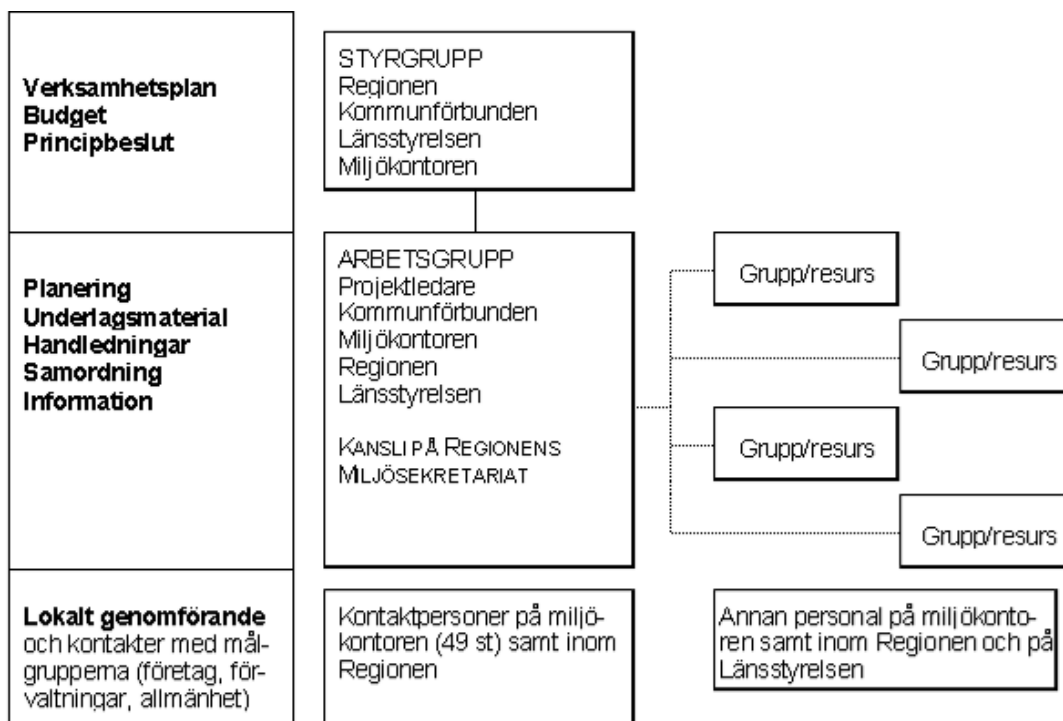
Flera av de frågor som denna verksamhetsplan upptar är dock relativt långsiktiga och det kan finnas behov av insatser även nästkommande år. I denna verksamhetsplan anges därför under respektive delprojekt huruvida arbetet bör fortsätta efter 2003, och där så är möjligt vad det arbetet kan komma att bestå av.

Några sammanfattande upplysningar om möjlig inriktning av arbetet 2004 ges i ett särskilt avsnitt sist i verksamhetsplanen.

Medverkande och organisation

Miljösamverkan bedrivs i samverkan mellan Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, kommunförbunden i länet¹ och kommunernas miljökontor.

Översikt

Styrgrupp

Styrgruppen svarar för övergripande beslut såsom verksamhetsplan och budget och för återkoppling till respektive huvudman. Beslut i principiellt viktiga frågor, exempelvis policies, tas också i styrgruppen.

¹ Kommunförbunden i länet är Fyrbodalsregionen, Göteborgsregionen, Sjuhäradsregionen och Skaraborgsregionen.

I styrgruppen sitter representanter för Miljösamverkans huvudmän d.v.s. Regionen, Länsstyrelsen och kommunförbunden (se fotnot) samt miljökontoren i länet som representeras av fyra miljöchefer, en från vart och ett av de områden de fyra kommunförbunden omfattar.

Arbetsgrupp och projektledare

En arbetsgrupp som leds av en särskilt anlitad projektledare sköter det löpande arbetet med att samordna verksamheten. Erfarenheterna från 2001 och 2002 då biträdande projektledare anlitas pga. projektledarens minskade tjänstgöring visar att arbetet blir mer effektivt och mindre sårbart om projektledarskapet kan fördelas till mer än en person. Under 2003 anlitas därför projektledare och biträdande projektledare motsvarande cirka 1½ tjänst. Omfattningen och fördelningen får avgöras av styrgruppens ordförande i samband med avtal om konsultuppdrag och/eller anställning av projektledare/biträdande projektledare.

Arbetsgruppen och projektledare tar bl.a. fram underlagsmaterial, handledningar och informationsmaterial, svarar för tidsmässig planering av olika insatser och för utvärderingar och sammanställningar samt ser till att kontakter och information mellan projektledning och deltagare fungerar. Se vidare Bilaga om projektledarens och arbetsgruppens uppgifter.

I arbetsgruppen sitter projektledare samt representanter för Regionens Miljösekretariat (1 person), kommunförbunden i länet (1-2), Länsstyrelsen (2 personer med ansvarsområde hälsoskydd respektive miljöskydd) och länets miljökontor (4 personer, en vardera från de tre gamla länen samt en från Göteborgs miljöförvaltning).

Grupper/resurser

Också tillfälliga projektgrupper och enskilda tjänstemän ute i länet bör medverka med att ta fram underlagsmaterial etc. Detta har markerats som grupp/resurs i schemat ovan. Organisationen blir därmed flexibel och fler än de som ingår i den fasta arbetsgruppen blir delaktiga i planering och förberedelser.

Kanslifunktion

Västra Götalandsregionens Miljösekretariat svarar för Miljösamverkans kanslifunktion. Hit hör bl.a. att ordna kopiering och utskick, hålla arkiv och handha ekonomin. Att Miljösamverkan kan lägga ut material på Internet räknas också hit.

Kontaktpersoner

På varje miljökontor och i några av Regionens egna verksamheter finns en kontaktperson för Miljösamverkan. Det är på denna, lokala, nivå som insatserna främst når målgrupperna (företag, förvaltningar, allmänhet etc.). Ute på förvaltningar m.m. kommer även andra än kontaktpersonerna att medverka i genomförandet av de olika delprojekten.

Ekonomi

Budget

Kostnader 2003		kkkr
1	Projektledare. Cirka 2400 h á ca 350 kr	850
2	Information (layout, tryck m.m.), ersättning till tillfälliga resurser, omkostnader för möten och kurser samt övriga kostnader. Av dessa kostnader finns 230 specificerade under delprojekten.	<u>330</u>
Summa		<u>1180</u>

Finansiering 2003 ²		Kkr
a	Regionens miljönämnd	370
b	Kommunförbunden	270
c	Länsstyrelsen	180
d	Oförbrukade medel	<u>360</u>
	Summa	<u>1180</u>

Kommentarer

Då tidigare erfarenheter visat att arbetet blir mer effektivt och mindre sårbart om projektledarskapet fördelas på två personer kommer resurser motsvarande 1,5 tjänst att avsättas även under år 2003.

Om det behöver lämnas ersättning till en resurs, t.ex. för att en miljöinspektör i en kommun gör en större insats för Miljösamverkan (ingår i post nr 2 i utgiftssammanställningen) får det från fall till fall bedömas om det kan inrymmas inom denna budget, eller om särskild finansiering måste sökas.

Det ska dock betonas att medverkan som grupp/resurs i de allra flesta fall förväntas ske inom ramen för de medverkandes ordinarie arbete. Deltagande i Miljösamverkan är ju till för ömsesidigt stöd och gemensamt resursutnyttjande. Den som en gång bjuder på lite extra arbetstid får vid andra tillfällen igen detta genom att dra nytta av insatser som andra svarat för.

---

² Fördelningen av finansieringen mellan huvudmännen är gjord enligt: Regionens miljönämnd 45 %, de fyra kommunförbunden tillsammans 33 %, Länsstyrelsen 22 %

Denna ersättningsmöjlighet finns ändå medtagen för att betona att det ibland, om någon en längre period behöver lägga en avsevärd del av sin arbetstid på Miljösamverkan, är rimligt att dennes arbetsplats då får viss ersättning för detta.

En annan möjlighet, som kan komma att utnyttjas vid större behov av sådan hjälp, är alltså att söka särskild finansiering för visst delprojekt, vilket också kan aktualiseras om det blir nödvändigt att upphandla expertis som konsulttjänst.

För medverkan i styrgrupp och arbetsgrupp utgår ingen ersättning från Miljösamverkan, här förväntas alla delta inom ramen för sina ordinarie arbetsuppgifter.

Verksamheten

De konkreta uppgifter Miljösamverkan åtagit sig att försöka genomföra benämns delprojekt och redovisas nedan och på de följande sidorna. Under avsnittet *Information och övrigt* som kommer därefter anges sådant som också ska utföras men inte har samband med något enskilt delprojekt.

Några delprojekt fanns med redan i 2002 års verksamhetsplan, medan andra är nya.

Delprojekt, översikt

(se också schema på nästa sida)

Nya delprojekt 2003

1. Farligt avfall
2. Radon
3. Cistertillsyn
4. Biltvättar
5. Behovsutredningar och tillsynsplaner
6. Dagvatten
7. Uppföljning hälsoskadligt buller

Delprojekt som fortsätter från 2002

8. Egenkontroll och systemtillsyn
9. Inomhusmiljö
10. Uppföljning PCB-Fria Fogar
11. Bränder och utsläppsberedskap
12. Entreprenörer och entreprenadverksamhet.

13. Miljösamverkans verksamhetsplan 2004

Schemat försöker för respektive delprojekt översiktligt ange vilka slags insatser som är aktuella, när de kan utföras samt kostnader.

P= Uppgifter för projektledning (projektledare, arbetsgrupp, projektgrupper) M= Uppgifter för Miljökontor och andra deltagande

	Typ av insatser		Vår 2003	Höst 2003	2004	Projgrupp och/eller samordnare behövs	Kostnader 2003, kkr
	Proj.ledning genomför/planerar	Miljökontor m fl.					
1. Farligt avfall	Tillsynshandledning + kampanj	Tillsynskampanj	P, M			JA (finns)	20
2. Radon	Tillsynshandledning	Ta del av / använda vid tillsyn		P		JA	20
3. Cisterntillsyn	Tillsynshandledning (Ev tillsynskampanj)	Ta del av / använda vid tillsyn (Ev. tillsynskampanj)	P, M	(P, M)		JA	15
4. Biltvättar	Tillsynshandledning + kampanj	Tillsynskampanj		P, M		JA	20
5. Behovsutredningar och tillsynsplaner	Seminarier, skapa forum för erfarenhetsutbyte inom länet	Delta på seminarier		P		JA	20
6. Dagvatten	Faktasammanställning + policyförslag	Ta del av – använda vid tillsyn	P	P		JA	20
7. Uppföljning hälsoskadligt buller	Uppföljning / Tillsynskampanj	Tillsynskampanj	P	M		ev.	15
8. Egenkontroll och systemtillsyn	Uppföljning / utvärdering		P			JA (finns)	20
9. Inomhusmiljö	Främst uppföljning/utvärdering	Fortsatt tillsynskampanj	P, M	(P)		JA, (finns)	20
10. Uppföljning PCB-fria fogar	Fortsätta stödda processen	Fortsatt tillsyn (långsiktigt arbete)	P, M	P, M	(P, M)	JA, (finns)	15
11. Bränder och utsläppsberedskap	Fortsatt stöd, utbildning	Ta del av / använda vid tillsyn etc	P	(P)		JA, (finns)	20
12. Entreprenörer och entreprenadverksamhet	Fortsatt information	Ta del av / använda vid tillsyn etc	P	(P)		JA, (finns)	25
13. Miljösamverkans verksamhetsplan 2004	Utredning	Synpunkter, delta i diskussion	P, M	P	(P, M)	-	
						S:a kostnader	230

Beskrivning av delprojekten

1. Farligt avfall

Delprojektet fick jämte cisterntillsyn högst poäng i enkäten om Miljösamverkans verksamhet 2003. Det visar att det finns ett behov av att förtydliga hur reglerna för hantering av farligt avfall ska tillämpas. Det finns även ett behov av att diskutera ärendehantering, vilket kan göras inom ramen för en gemensam tillsynskampanj. Det finns även ett stort intresse av att veta hur väl reglerna vid hantering av farligt avfall efterlevs.

En del av delprojektet blir att ta fram en handledning och checklista för tillsyn av farligt avfall. Som underlag för arbetet finns Naturvårdsverkets handbok till förordningen om farligt avfall (fortfarande tillämpbar till stora delar) och Miljösamverkans regelsammanställning som tagits fram på avfallsområdet jämte checklistan för tillsyn av rivningsärenden.

Tillsynskampanjen bör kunna bedrivas inom ramen för ordinarie tillsyn, men skulle också kunna inriktas mer mot tillsyn av transport av farligt avfall (transportdokument, journalföring m.m.).

Miljökontorens insats: Miljökontoren förväntas kontrollera hanteringen av farligt avfall på verksamheter där miljöbalken är tillämplig.

Tidsplan: Delprojektet löper under första halvåret och en bit in på hösten 2003. Utvärderingen görs senare under hösten 2003.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behövs och finns då projektgrupp avfall bör kunna fortsätta i detta delprojekt. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.).

Kostnader i samband med tryckning av handledning samt kostnader för upptaktsmöte och utvärderingsseminarium bedöms uppgå till 20 000 kronor.

2. Radon

I februari 2001 presenterades Radonutredningen, SOU 2001:7, Del 1 Förslag till statliga insatser mot radon. Där föreslås bl a införande av en miljökvalitetsnorm för radon, som innebär att gränsvärdet 400 Bq/m^3 inte får överskridas i bostäder och lokaler för förskole- och skolverksamhet. Den 4 juni 2002 fattade riksdagen beslut enligt förslag i inomhusmiljöpropositionen, Prop. 2001/02:128, vilket resulterat i att miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö nu kompletterats med ett delmål för inomhusmiljön. År 2020 ska byggnader och deras egenskaper inte påverka hälsan negativt. Därför ska det säkerställas att

- samtliga byggnader där människor vistas ofta eller under längre tid senast år 2015 har en dokumenterat fungerande ventilation,
- radonhalten i alla skolor och förskolor år 2010 är lägre än 200 Bq/m^3 luft,

- radonhalten i alla bostäder år 2020 är lägre än 200 Bq/m³ luft.

Det kommer troligen att avsättas pengar till olika bidrag för radonsanering, både av fastigheter och vattentäkter. Det finns alltså anledning att fortsätta och utveckla arbetet mot radon. Delprojektet kommer att handla om hur detta arbete kan bedrivas på effektivaste sätt. En handledning kan delas in i fyra olika moment.

1. Hur kommunerna kan arbeta för att få fram säkrare markundersökningar genom t.ex. fältprovtagning och hur detta kan dokumenteras med hjälp av digital teknik (GIS-databaserat kartmaterial). Materialet bör ingå som en del i kommunernas översiktsplaner.
2. Hur kommunen kan använda markradonöversikten. T.ex. ge information till boende i områden med hög radonhalt, införa planbestämmelser för nybyggnad i områden med hög radonhalt samt följa upp att dessa bestämmelser följs.
3. Kommunernas fortsatta arbete med att spåra och få åtgärdade befintliga byggnader med höga radonhalter, vare sig detta beror på byggnadsmaterial, mark eller vatten.
4. Spåra vattentäkter som kan innehålla radon med hjälp av markradonöversikten.

Miljökontorens insats: Miljösamverkan tar fram ett material som blir ett stöd i miljökontorens arbete. Någon gemensam tillsynsinsats planeras inte år 2003 men det kan bli aktuellt med gemensamma insatser under år 2004.

Tidsplan: Projektledningen tar fram en handledning under hösten 2003

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader i samband med tryckning av handledningen bedöms uppgå till 20 000 kronor.

3. Cisterntillsyn

Delprojektet fick jämte farligt avfall högst poäng i enkäten om Miljösamverkans verksamhet 2003. Miljönämnderna har särskilda uppgifter när det gäller vissa cisterner, enligt NFS 2000:4. Reglerna är en aning snåriga. Det finns därför anledning att ta fram en handledning för hur man arbetar med dessa frågor (som komplement till Handledning för kemikalietillsyn), och kanske också att bedriva en tillsynskampanj. I arbetet ska projektgruppen tillvarata möjligheter till informationsutbyte med kontrollorgan och med Swedac.

Miljökontorens insats: Projektgruppen tar fram ett material som blir ett stöd i miljökontorens arbete. Kommunerna förväntas delta i en eventuell tillsynskampanj.

Tidsplan: En handledning tas fram under våren 2003 och eventuellt dras en tillsynskampanj igång. En uppföljning och utvärdering av en eventuell tillsynskampanj kommer att göras under hösten 2003.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader i samband med tryckning av handledningen bedöms uppgå till 15 000 kronor.

4. Biltvättar

Naturvårdsverkets allmänna råd 96:1 anger att åtgärder för recirkulation av tvättvatten och vissa högsta utsläpp per fordon ska vara införda på befintliga anläggningar i etapper till 2005 (anmälningspliktiga) och 2010 (samtliga anläggningar). På ny- eller ombyggda anläggningar ska kraven redan tillämpas. 1997 tog dåvarande Miljösamverkan Älvsborg fram en policy för biltvätt. Den var anpassad till dessa allmänna råd, men tog också upp bl.a. mindre anläggningar. Policy och informationsbroschyr kan läsas på http://www.vastragotaland.se/natur_miljo/miljosamv98/biltvaett1.htm.

År 2005 närmar sig, och det finns anledning att följa upp dessa frågor genom en tillsynskampanj.

Miljökontorens insats: Miljökontorens insats blir att utöva tillsyn över de aktuella verksamheterna och på så vis delta i tillsynskampanjen.

Tidsplan: Tillsynskampanjen kommer att dras igång under hösten 2003.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader i samband med tillsynskampanj och utvärderingsseminarier beräknas uppgå till 20 000 kronor.

5. Behovsutredningar och tillsynsplaner

Hur tar man fram dessa styrdokument på bästa sätt, så att de godtas av politikerna och uppfyller lagstiftningens krav samtidigt som de blir effektiva instrument för styrning av den egna verksamheten?

Miljösamverkan kommer att ordna några seminarier för att diskutera de här frågorna. Utöver detta bör bra exempel från länet samlas och spridas till övriga kommuner. Detta kan eventuellt göras på miljösamverkans hemsida. Kanske finns det andra sätt att arbeta med frågan?

Miljökontorens insats: Delta på seminarium och hjälpa till att skapa ett forum för erfarenhetsutbyte.

Tidsplan: Minst två seminarier anordnas under hösten 2003.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader för att skapa forum för erfarenhetsutbyte och övriga kostnader i samband med seminarier bedöms uppgå till 20 000 kronor.

6. Dagvatten

Hur ska miljöbalkens krav på rening av dagvatten i praktiken kunna uppfyllas?

I förra årets enkät framkom att det finns behov av en gemensam strategi när det gäller typen av krav samt en redovisning av erfarenheter av utförda provtagningar och genomförda reningsåtgärder. Delprojektet kan handla om att sammanställa faktaunderlag och ta fram någon form av policyförslag.

Miljökontorens insats: Projektet är ett rent serviceprojekt, vilket innebär att Miljösamverkan tar fram ett material som blir ett stöd i miljökontorens arbete. Någon gemensam tillsynsinsats planeras inte.

Tidsplan: Projektet beräknas löpa under hela året.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader för tryckning av en faktasammanställning och ett policyförslag bedöms uppgå till 20 000 kronor.

7. Uppföljning hälsoskadligt buller

Tillsynskampanjen av hälsoskadligt buller på diskotek m.m. 2001 visade att överskridanden av riktvärden är vanligt. Det finns därför anledning att åter ta upp frågan 2003, exempelvis i form av en tillsynskampanj. Intresset för en sådan uppföljning varierade i miljökontorens svar på enkäten inför denna verksamhetsplan. Delprojektet ska därför inte ha ambitionen att omfatta alla kommuner. Men det är värdefullt om flera kommuner som deltog i kampanjen 2001 nu kan medverka, så att det går att bedöma vilken effekt de tidigare insatserna haft på ett par års sikt. Givetvis ska det därutöver också vara möjligt för kommuner som inte deltog då att göra det nu.

Miljökontorens insats: Miljökontor som väljer att delta utövar tillsyn på diverse verksamheter med musikunderhållning under en gemensam period.

Tidsplan: Tillsynskampanjen dras igång till sommaren 2003. Utvärdering under slutet av hösten.

Resursbehov och kostnader: Genom de insatser som gjordes 2001 bör förberedelserna för detta tillsynsprojekt vara relativt enkla att genomföra. Det är därför inte säkert att en särskild projektgrupp behöver bildas. Eventuellt kan den tidigare projektgruppen återsamlas vid ett par tillfällen för att planera upplägget, men i huvudsak bör förberedelsearbete kunna skötas av projektledarna.

Kostnaderna bedöms uppgå till högst 15 000 kronor, för ev. omtryckning av informationsmaterial, handledning och liknande.

8. Egenkontroll och systemtillsyn

Delprojektet fick högst poäng i enkäten om Miljösamverkans verksamhet 2002. En handledning har tagits fram och en tillsynskampanj med inriktning på systemtillsyn har dragits igång. Systeminspektionerna kommer att följas upp med utvärderingsseminarier 2003 då meningen är att vi ska lära oss av varandras sätt att arbeta och utvärdera de erfarenheter vi fått. Eftersom det är ett delvis nytt sätt att bedriva tillsyn på kan också frågor som beteende vid tillsyn, konflikthantering mm. komma att beröras vid dessa utvärderingsseminarier.

Till följd av utvärderingarna kan det visa sig önskvärt att revidera handledningen. Det kommer då också att ingå i detta delprojekt. Den reviderade handledningen ska sedan kunna vara ett verktyg att fortlöpande använda i miljökontorens tillsyn.

Miljökontorens insats: Miljökontoren förväntas delta i utvärderingsseminarium.

Tidsplan: Minst två seminarier ordnas under våren 2003.

Resursbehov och kostnader: Miljösamverkans arbetsgrupp fungerar som projektgrupp för detta delprojekt. Kostnader för uppföljning och utvärdering av tillsynskampanjen bedöms uppgå till 20 000 kronor.

9. Inomhusmiljö

Tillsynsprojektet Inomhusmiljö 2002 avseende främst skolor och förskolor startade hösten 2002 och pågår t.o.m. mars 2003. Därefter sker utvärdering. Därför behöver projektet fortsätta också i år.

Projektgrupp inomhusmiljö har under 2002 arbetat fram ett material om vårdlokaler och tillsyn. Materialet kan användas som underlag för miljökontorens tillsynsplanering m.m., men någon gemensam tillsynskampanj avseende vårdlokaler planeras inte.

Miljökontorens insats: Miljökontoren förväntas fortsätta delta i tillsynskampanjen avseende skolor och förskolor som inleddes 2002, samt i utvärderingen av denna.

Utan samordning i en tillsynskampanj finns också möjlighet för miljökontoren att börja med tillsyn av vårdlokaler med stöd av det material Miljösamverkan tagit fram.

Tidsplan: Tillsyn av skolor/förskolor t.o.m. mars. Därefter utvärdering och eventuell revidering av tillsynshandledning, som bör kunna vara klart till halvårsskiftet.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns redan. Kostnader kan eventuellt uppstå i samband med utvärderingsmöten, och för eventuellt tryck av reviderad handledning. Högst 20 000 kr.

10. Uppföljning av PCB-fria fogar

Delprojektet är en fortsättning på det arbete som pågår sedan 1999 (från början PCB-Fria Fogar i f.d. Älvsborgs län) då metoder för inventering och sanering togs fram. Uppgiften för miljökontoren är att uppmana fastighetsägarna att inventera och sanera sina byggnader på PCB-haltiga fogmassor. För mer information, se VP för år 2001. Ett visst stöd till miljökontoren behövs även under 2003. Det kan bestå i att följa rättsfall, fortsätta lägga ut viktiga frågor med svar på hemsidan, göra beräkningar av hur mycket PCB som behöver tas omhand samt ge rekommendationer till miljökontoren när det gäller tillsynen.

Miljökontorens insats: Fortsatta insatser, med stöd av Miljösamverkans handledning, för att förmå fastighetsägare att inventera och sanera sina fastigheter.

Tidsplan: Delprojektet löper under hela året. Projektgruppen ska finnas till hands hela tiden.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns och kan fortsätta. Det kan uppstå kostnader för exempelvis deltagande i konferenser för erfarenhetsutbyte med andra län och organisationer, samt för informationsmaterial som det kan uppstå behov av. Därför bör 15 000 kr finnas tillgängligt under 2002.

11. Bränder och utsläppsberedskap

Delprojektet fortsätter från 2002, det inleddes redan 2001. Det handlar bland annat om att få fram underlag för bedömning och rekommendationer om förebyggande åtgärder för att motverka miljöskador genom förorenat släckvatten, samt om miljökontorens beredskap för att kunna agera vid brand, industrihaverier mm. Under 2001-2002 har ett omfattande arbete bedrivits av projektgruppen som tagit fram vägledande dokument och ordnat informationsmöten och utbildningstillfällen. Miljösamverkan bör verka för att fler utbildningstillfällen ordnas och för att stödja arbetet med att skapa samverkansgrupper ute i kommunerna.

Miljökontorens insats: Någon amordnad kampanj planeras inte, men miljökontoren bör aktivt verka för att de kunskaper som kommit fram i projektet kommer till användning i förebyggande arbete och tillsyn, bl.a. i samverkan med kommunernas räddningstjänster.

Tidsplan: Kan komma att pågå hela året.

Resursbehov och kostnader: Projektgrupp finns och kan fortsätta verka, dock mindre

intensivt än föregående år. Kostnader kan uppkomma i samband med information och utbildning. Högst 20 000 kr.

12. Entreprenörer och entreprenadverksamhet.

Delprojektet fortsätter från 2002. Dess syfte är dels att ta fram en handledning till kommunerna om entreprenadverksamhet, som stöd för tillsynen, dels att utforma ett allmänt informationsmaterial som kan delas ut till entreprenörer och entreprenadföretag.

Under 2002 har en kunskapssammanställning och ett informationsmaterial tagits fram i detta delprojekt. Miljösamverkan bör verka för att informationsmaterialet sprids till entreprenadverksamheter i länet. Det kan också bli aktuellt för projektgruppen att fortsätta ta fram material för fler entreprenadbranscher.

Miljökontorens insats: Någon samordnad kampanj planeras inte. Miljökontoren bör kunna använda det material som tagits fram som stöd i tillsynen, inklusive lokal information till entreprenadverksamheter.

Tidsplan: Kan komma att pågå hela året.

Resursbehov och kostnader: Projektgrupp finns och kan fortsätta verka, dock mindre intensivt än föregående år. Kostnader kan uppkomma för framställning och distribution av informationsmaterial. Högst 25 000 kr.

13. Miljösamverkans verksamhetsplan 2004

Denna uppgift har satts upp som ett delprojekt, trots att den har annan karaktär än de egentliga delprojekten, då det är viktigt att vara ute i god tid och förbereda en eventuell fortsättning av Miljösamverkan 2004 tidigt. En verksamhetsplan för 2004 bör, i alla fall i sina huvuddrag, vara klar i början av hösten 2003. En enkät till kontaktpersonerna bör därför genomföras i maj.

Tidsplan: Efter enkät i maj ska arbetsgruppen lägga fram förslag till verksamhetsplan som styrgruppen kan besluta om under september. Om besked från huvudmännen om medverkan och finansiering år 2004 inte är klart då får ett preliminärt beslut om verksamhetsplan tas.

Resursbehov och kostnader: Sköts inom ordinarie arbets- och styrgrupp och medför inga kostnader.

Information och övrigt

Information

Förutom att flera delprojekt i sig innebär informationsinsatser ska Miljösamverkan se till att deltagare och andra berörda hålls informerade om vad som görs i projektarbetet. Miljösamverkan kan också informera om olika initiativ som tas runt om i länet utan att dessa behöver ha ett direkt samband med något delprojekt. De informationskanaler som kommer att användas är främst:

- Direktinformation till projektets kontaktpersoner, i första hand via e-post.
- Nyhetsbladet MVG som sprids till en vidare krets i länet.
- En fyllig och lättnavigerad webbplats på Internet
- Möten för alla kontaktpersoner och andra berörda hålls minst en, helst två gånger under året. Mötena är tillfällen för ömsesidig information och diskussion om genomförda, pågående och planerade projekt. Mötena kan eventuellt ingå som delar av och samordnas med de tillsynsmöten och liknande som Länsstyrelsen kallar till.
- Projektledaren bör försöka träffa så många miljökontor m.fl. som möjligt. Detta får ske genom att komma ut på träffar med mindre grupper runt om i länet eftersom besök på varje enskild förvaltning inte är realistiskt.

Övrigt

- Om det under året framkommer någon uppgift som alla eller flertalet miljökontor snabbt måste ägna sig åt ("miljöalarm", oförutsedda effekter av lagstiftningen m.m.) bör ett nytt delprojekt kunna startas, utan att det finns upptaget i denna verksamhetsplan.
- I allt arbete som rör tillsyn ska frågan om tillsynsmetodik uppmärksammas. I Miljösamverkan ska eftersträvas en diskussion om och utveckling av tillsynen så att den sker med så effektiva och ändamålsenliga metoder som möjligt.
- I enkäten inför denna verksamhetsplan svarade många miljökontor att de är intresserade av att kunna dela tillsynsresurser med andra kommuner. Det har inte bedömts lämpligt att driva denna fråga som ett särskilt delprojekt, men Miljösamverkan ska fortsätta att sprida kännedom om olika samverkansformer. En tidigare insats på detta område gjordes i juni 2001 i form av en sammanställning av de juridiska förutsättningarna för olika former av tillsynssamverkan mellan kommuner. Insatserna nu kan bl.a. handla om att sprida kännedom om exempel där sådan samverkan genomförts i praktiken. Det kan också handla om att särskilt se över möjligheten att dela tillsynsresurser i de delprojekt där kommunerna förväntas genomföra tillsyn. T.ex. genom att särskilt kunniga inspektörer på området kan hjälpa till vid tillsynen i flera kommuner. Respektive projektgrupp bör beakta detta i sitt arbete när tillsynsinsatser planeras.
- Miljösamverkan bör på olika sätt medverka till information om och utbyte av erfarenheter om tillämpningen av miljöbalken, d.v.s. den lagstiftning som berör i princip alla delprojekt.
- Projektledare och arbetsgruppen ska också när det bedöms motiverat och kan hinnas med utan att inkräkta på prioriterade uppgifter göra mindre insatser i andra frågor som aktualiseras av t.ex. kommunerna. Hit kan också vissa uppföljningsinsatser till projekt som tidigare genomförts i länet räknas.

Inför 2004

Kanske bör arbetet fortsätta i dessa delprojekt:

- PCB-fria fogar. Miljökontorens arbete fortsätter under flera år. Behovet av stöd från Miljösamverkan kanske inte är lika stort längre, men ev. kan det finnas behov av fortsatt rådgivning även under 2004.
- Radon. Beroende på hur arbetet fortskrider under 2003 kan det kanske behöva fortsätta en bit in på 2004 eftersom delprojektet omfattar ett stort problemområde.

Under arbetet med att ta fram årets verksamhetsplan har bl.a. följande delprojekt bedömts intressanta men inte kunnat få plats, eller av andra skäl bedömts som lämpligare att ta med först senare, de kan komma att övervägas inför 2004:

- **Tillsyn hygienisk behandling**, inkl solarier

Hygien- och allergifrågorna (nickel) är viktiga och när det gäller solarier också strålskyddsfrågorna. Felaktiga solarielampor lär vara relativt vanligt. Om tillsyn också av strålskyddet (solarielamporna) ska bedrivas ska kommunen överta denna tillsynsuppgift från SSI. 10 kommuner svarade att detta var ett mycket intressant projekt. Om detta projekt blir aktuellt 2004 får man överväga om det bör bli ett delprojekt för hygienisk behandling allmänt inkl. solarier, eller om solarietillsynen bäst bedrivs som ett separat delprojekt.

- **Kemikalietillsyn, handel**

När det gäller konsumentprodukter i handeln finns det mycket att titta närmare på. Vad innehåller t.ex. barnsminket som säljs i leksaksbutiker? Hur påverkar ändrade märkningsföreskrifter (omfattar även blandningar) tillsynsarbetet etc. Under Kemikalieprojekt Älvsborg (1993-95) bedrevs en hel del tillsyn riktad mot handeln. Sedan dess har ingen tillsynskampanj avseende kemiska produkter i handeln bedrivits på länsnivå. 11 kommuner har svarat att detta är ett mycket intressant projekt. Om detta projekt kommer igång 2004 bör det innefatta en gemensam tillsynskampanj. För att tillsynen ska bli hanterlig får man sannolikt avgränsa den till några produktgrupper.

Bilaga till verksamhetsplan 2003 för Miljösamverkan Västra Götaland

Projektledarens och biträdande projektledares arbetsuppgifter

Ordet projektledare i verksamhetsplanen kan syfta på både projektledaren och biträdande projektledaren.

Följande arbetsuppgifter ligger särskilt på projektledaren:

- Föredragande och sekreterare i styrgruppen
- Sammankallande och sekreterare i arbetsgruppen
- Redaktör för nyhetsbladet och för projektets hemsida på Internet (också andra medverkande i projektet bidrar med material till nyhetsblad och hemsida)
- Med stöd av miljösekretariatets kansli följa projektets ekonomi.
- Ansvara för arbetsfördelningen med biträdande projektledare. Stöd och vägledning till biträdande projektledare.

Projektledaren och biträdande projektledare delar på följande arbetsuppgifter:

- Fortlöpande hålla kontakt och utbyta information och synpunkter med kontaktpersonerna och andra medverkande. Detta sker bl.a. via grupp e-post och skrivelser, och genom direkta kontakter med enskilda kontaktpersoner och andra berörda, och i viss utsträckning också genom besök ute på miljökontor m.m.
- Informera om Miljösamverkan, bl.a. på kurser och möten som anordnas av andra.
- Ansvara för och hålla i informations- och diskussionsmöten ute i länet för de medverkande.
- Närmare planlägga de delprojekt som verksamhetsplanen omfattar.
- Utarbeta informationsmaterial, handledningar och annat material som behövs för att genomföra de olika delprojekten.
- Samordna och bistå med granskning och synpunkter när uppgifter att ta fram material enligt föregående punkt läggs ut på kontaktpersoner eller andra ute länet.
- Med stöd av miljösekretariatets kansli tillse att informationsmaterial, handledningar m.m. distribueras till kontaktpersoner och andra berörda.
- Följa upp genomförande av olika delprojekt och sammanställa resultat och utvärderingar.
- Medverka i planering och förberedelser för fortsatt miljösamverkan efter 2003.

Arbetsgruppens uppgifter

Hela arbetsgruppen eller medlemmar i gruppen medverkar i genomförandet av flertalet av projektledarnas arbetsuppgifter. Särskilt bör dock följande uppgifter för arbetsgruppen framhållas:

- Tillsammans med projektledaren ta de beslut som kan behövas om genomförande av olika delprojekt m.m.
- Granska och godkänna handledningar och annat viktigare material innan det skickas ut.